

28-05-2014

Rj/ah-mf

DFS og Beskæftigelsesreformen Positionspapir maj 2014

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) er generelt meget positiv over for regeringens reformudspil for forsikrede ledige, *Vejen til varig beskæftigelse – den enkelte i centrum*. Især vil vi fremhæve reformudspilletts principper om:

- en indsats, der er tilpasset den enkelte og har fokus på det, det handler om, frem for standardtilbud, formkrav og kontrol
- uddannelsesfokus med bl.a. mulighed for uddannelsesløft for ufaglærte og ret til real-kompetencevurdering
- styrkede muligheder for læse-, skrive- og regnekurser til de ledige, der har behovet
- ens refusionssats fra staten til kommunernes forsørgelsesudgifter uanset tilbud.

DFS skal imidlertid opfordre ordførerne til at arbejde for følgende:

Vedr. forslaget om aftrapning af refusionssatser over tid (udkastets s.23) og afskaffelse af driftsrefusion for øvrig vejledning og opkvalificering (s.11):

- at døren holdes åben for, at der - i forlængelse af Carsten Koch-udvalgets anden delrapport – kan fastsættes andre regler for refusion, når det gælder indsatsen for de ikke-arbejdsmarkedsparete. Vi mener at det skal sikres, at en bred vifte af foreninger, selv-ejende institutioner og socialøkonomiske virksomheder i not-for-profit sektoren fortsat kan bidrage til aktiveringsindsatsen - således at alle - også mennesker med komplekse problemer - faktisk får et tilbud og at dette er individuelt tilpasset efter behovet.

Vedr. forslaget om styrkede muligheder for læse-, skrive- og regnekurser for ledige (s.15):

- at der tages initiativer over for Undervisningsministeriet, med henblik på at bureaukratiske regler for afregning af FVU-indsatser laves om, så jobcentrene kan afregne direkte med bl.a. folkeoplysende aktører.

Vedr. økonomien i forslaget (s.26):

- at Beskæftigelsesministeriets praksis med årlige administrative omberegninger af refusionen for kommunernes driftsudgifter til aktivering stoppes, idet den indebærer store, løbende nedskæringer, der ikke er forankret i en politisk beslutningsproces.

DFS' bekymringer

Ovennævnte opfordringer er begrundet i, at DFS' har nogle bekymringer i forhold til forslaget – dels mht. mulige konsekvenser for de ikke-arbejdsmarkedsparete, dels mht. forhold, som giver store problemer i praksis, men som ikke adresseres i forslaget:

- DFS mener, at særligt tilrettelagte vejlednings- og opkvalificeringsforløb kan være et helt nødvendigt trin på vej mod arbejdsmarkedet for de ikke-arbejdsmarkedsparete. Sådanne fleksible forløb kan ligeledes være nødvendige ift. andre relevante hensyn, eks. rehabilitering i forbindelse med sygdom, helhedsindsats for udsatte familier mv. Der bør derfor fortsat ydes driftsrefusion til vejlednings- og opkvalificeringsforløb for de ikke-arbejdsmarkedsparete.

DFS mener også, at den foreslåede aftrapning af statens refusion til kommunernes forsørgelsesudgifter kan give mening for forsikrede ledige, men er problematisk ift. ikke-arbejdsmarkedsparete med komplicerede problemer.

Kort sagt er vi bekymret for en situation, hvor kommunerne står med en gruppe borgere, der udløser 0% i refusion til forsørgelse, fordi de har været arbejdsløse for længe, og 0% i refusion til de tilbud, der er relevante for dem. I en sådan situation mener vi, at der er risiko for, at nogle kommuner vil nedprioritere indsatsen fuldstændig ift. de mest udsatte.

DFS mener bl.a., at der skal sikres en individuelt tilpasset støtte, vejledning og opbakning med henblik på at finde og udvikle mod og motivation til at lære nyt. Målet bør være, at alle ledige skal kunne udnytte deres potentiale for kompetenceudvikling og få bedre muligheder på fremtidens arbejdsmarked. Vi frygter, at jobcentrene pga. økonomiske incitamentter vil fravælge at bruge de tilbud, der er mest effektive i forhold til at nå dette mål for den enkelte - herunder folkeoplysningens fleksible vejlednings- og opkvalificeringstilbud.

- Læse-, skrive- og regneundervisningen for ledige med dårlige skoleerfaringer skal være praksisnær, hvis den skal give et ordentligt udbytte, jf. anbefalingerne fra Deloitte's analyse af Jobcentrenes anvendelse af FVU og ordblindeundervisning (2012). FVU og OBU-undervisning skal således være integreret i/kombineret med andre aktiviteter, der er meningsfulde og motiverende for den enkelte – en tilrettelæggelsesform, som de folkeoplysende aktører er eksperter i og har bemærkelsesværdigt gode resultater med.

FVU-indsatser som led i aktivering er imidlertid i dag underlagt et regelsæt, der indebærer, at godkendelse af og betaling for tilbud hos fx folkeoplysende skoler skal gå via VUC. Dette har medført voldsomt stigende bureaukrati og administrationsomkostninger for alle involverede og det betyder, at nogle jobcentre opgiver at prioritere FVU-indsatsen tilstækkeligt, fordi det er for besværligt.

- Endelig er det en bekymring, at staten år for år refunderer en stadig mindre del af kommunernes driftsudgifter til køb af indsatser for at hjælpe ledige videre. Det sker ved en årligt administrativ omregning af det såkaldte "driftsloft", der fastsætter en øvre grænse for refusionen. Dette indebærer, at refusionen årligt reduceres med store millionbeløb i en ren administrativ manøvre uden forankring i en politisk beslutning.

Det har allerede fået alvorlige konsekvenser for kvaliteten af flere kommuners beskæftigelsesindsats, herunder at man især har nedprioriteret indsatsen for voksne langt fra arbejdsmarkedet, og der er kun udsigt til, at det bliver værre.

